

PREDLOG ZAKONA O OSNOVNEM BIVANJU

KAZALO

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

1.1. Ocena stanja

2.2. Razlogi za sprejem zakona

2.3. Cilji, načela in pogloblitve rešitve predloga zakona

2.3.1. Cilji

2.3.2. Načela, upoštevana v predlogu zakona

2.3.2.1. Človekove pravice

2.3.2.2. Ustavne pravice

2.3.2.3. Socialna povezanost

2.3.2.4. Družbena solidarnost

2.3.2.5. Varovanje okolja in trajnostni razvoj

2.4. Normativna usklajenost predloga zakona

2.4.1. z veljavno zakonodajo

2.4.2. z veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami RS

2.4.3. Predpisi, ki jih je treba spremeniti in paketno obravnavati

2.5. O sodelovanju javnosti

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

4. Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katerega je bil državni proračun že sprejet

5. Prikazureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1. Nemčija

5.2. Avstrija

5.3. Danska

5.4. Evropska unija

6. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona

6.1. Finančna varnost

6.2. Zagotovljena delovna sila za javne storitve

II. BESEDILO ČLENOV

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

1.1. Ocena stanja

Zaradi zaščite ustavnih in človekovih pravic pred interesi korporacij, mednarodnih bank in pred nevarnostmi lobiranja in korupcije, je nujno sprejeti zakonodajno rešitev vprašanja osnovnega bivanja, katerega stroški ne smejo ogroziti samega bivanja.

2.2. Razlogi za sprejem zakona

Čeprav so z ustavo in človekovimi pravicami zagotovljeni osnovni pogoji dostojnega bivanja, lahko v času finančne krize stroški osnovnega bivanja presežejo finančno sposobnost prebivalcev, zato je zaradi zaščite njihovih človekovih pravic nujno sprejeti zakon, ki bo dopuščal odplačevanje dolgov do javnih služb, ki zagotavljajo javne dobrine, s prostovoljnim delom dolžnika v javnem podjetju. Hkrati je treba sprejeti zakon, ki bo zagotavljal ljudem brezplačen najem prostih in neobdelanih kmetijskih zemljišč za agrarno pridelavo za lastne potrebe.

2.3. Cilji, načela in poglavitne rešitve predloga zakona,

2.3.1. Cilji

Zagotoviti svobodno uporabo in dostopnost temeljnih bivanjskih potreb in pogojev v današnjem svetu in zaščititi prebivalstvo pred oderuškim iztirjevanjem dolgov zaradi življenjskih stroškov ter pred obremenjevanjem osebnega premoženja.

Omogočiti in pospeševati samooskrbo in zdravo prehranjevanje za minimalne stroške.

2.3.2. Načela, upoštevana v predlogu zakona

2.3.2.1. Človekove pravice

Splošna deklaracija o človekovih pravicah zagotavlja vsem ljudem osnovne pogoje za bivanje.

Predvsem se zakon navezuje na člene:

Člen 3 - Vsakdo ima pravico do življenja, do prostosti in do osebne varnosti.

Člen 17. - 1. Vsakdo ima pravico do premoženja, tako sam, kakor tudi skupno z drugimi. - 2. Nikomur ne sme biti premoženje samovoljno vzeto.

Člen 22 - Vsakdo ima kot član družbe pravico do socialne varnosti in pravico do uživanja, s pomočjo prizadevanja svojih skupnosti in mednarodnega sodelovanja in v skladu z ureditvijo in sredstvi neke države, ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, nepogrešljivih za njegovo dostojanstvo in svoboden razvoj njegove osebnosti.

Člen 23 - 1. Vsakdo ima pravico do dela in proste izbire zaposlitve, do pravičnih in zadovoljivih delovnih pogojev in do varstva pred brezposelnostjo. - 2. Vsakdo ima, brez kakršnekoli diskriminacije, pravico do enakega plačila za enako delo. - 3. Vsakdo, kdor dela, ima pravico do pravične in zadovoljive nagrade, ki zagotavlja njemu in njegovi družini človeka vreden obstoj in ki naj se po potrebi dopolni z drugimi sredstvi socialnega varstva.

Člen 25 - Vsakdo ima pravico do takšne življenjske ravni, ki zagotavlja njemu in njegovi družini zdravje in blaginjo, vključno s hrano, obleko, stanovanjem, zdravniško oskrbo in potrebnimi socialnimi storitvami; pravico do varstva v primeru brezposelnosti, bolezni, delovne nezmožnosti, vdovstva ter starosti ali druge nezmožnosti pridobivanja življenjskih sredstev zaradi okoliščin, neodvisnih od njegove volje.

2.3.2.2. Ustavne pravice

Ustava zagotavlja državljanom Slovenije osnovne pogoje za bivanje v skladu s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah.

2.3.2.3. Socialna povezanost

Zakon povezuje različne socialne skupine in finančno šibkim omogoča dostojno življenje ter možnost zaposlitve, javnim podjetjem, ki se ukvarjajo z osnovnimi bivanjskimi pogoji, pa omogoča pritek delovne sile in tako s pomočjo smiselne selekcije in primerne politike izobraževanja ob delu omogoča večjo učinkovitost javnega podjetja.

2.3.2.4. Družbena solidarnost

Zakon zaradi integracije socialno šibkih v delovne procese javnih podjetij pospešuje družbeno solidarnost.

2.3.2.5. Varovanje okolja in trajnostni razvoj

Del zakona, ki predvideva pravice do organskega obdelovanja zemlje za lastne potrebe na državni zemlji, bistveno prispeva k varovanju okolja in k uveljavitvi načel trajnostnega razvoja in samooskrbe.

2.3.3. Poglavitne rešitve zakona

Možnost odplačevanja dolgov javnim podjetjem s prostovoljnim delom in s tem zaščita socialno ogroženih prebivalcev pred obremenjevanjem premoženja zaradi stroškov sprotnega bivanja.

Možnost brezplačnega najema prostih kmetijskih zemljišč za namene organskega pridelovanja za lastne potrebe.

2.4. Normativna usklajenost predloga zakona

2.4.1. z veljavno zakonodajo

Zakon je usklajen z ustavo in posebej primeren za sprejem v sedanjih kriznih okoliščinah na finančnem in ekološkem področju

2.4.2. z veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami RS

Zakon je usklajen s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in s socialnimi smernicami Evropske Unije

2.4.3. Predpisi, ki jih je treba spremeniti in paketno obravnavati

Zakon ne predvideva kakšne bistvene spremembe obstoječih zakonov, po potrebi pa se lahko spišejo dodatni podzakonski akti, ki natančneje določajo zadeve, ne da bi se okrnile pravice, določene s tem zakonom.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva,

Zakon predvidoma ne bo imel finančnih posledic za proračun, niti ne bo vplival na druga javna finančna sredstva.

4. Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katerega je bil državni proračun že sprejet

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

5.1. Nemčija

V prvem členu dvanajste knjige nemškega socialnega zakona piše: »Naloga socialne pomoči je omogočanje dostojno in človeka vredno življenje upravičencem do socialne pomoči. Pomoč jim mora pomagati, da se kolikor je le mogoče, usposobijo za samostojno, človeka vredno

življenje – k temu morajo prispevati tudi upravičenci sami. Za doseganje teh ciljev morajo upravičenci in nosilci socialne pomoči sodelovati v okviru svojih pravic in dolžnosti.

Zakon o vrtničkih pa zagotavlja članom vrtničarskih društev, da zakupijo v namene obdelovanja za lastne potrebe vrtničke v površini do 400 m² pod pogojem, da obdelujejo zemljo ekološko.

5.2. Avstrija

V Avstriji sicer ni zakona, ki bi urejal odplačevanje dolgov javnim podjetjem s prostovoljnim delom, po drugi strani pa je v Avstriji minimalna plača skoraj dvakrat višja kot v Sloveniji in temu primerni so precej višja tudi nadomestila za brezposelne. Poleg tega v Avstriji brezposelni ne izgubijo pravice do nadomestila, če opravljajo manjša dela do višine 323 evr na mesec, v Sloveniji pa brezposelni izgubijo pravico do denarnega nadomestila v višini dodatnega zaslužka.

Cilji avstrijskega zakona o delu in zdravju so ohranjanje zdravja in delavne sposobnosti državljanov in državljanek. V komisiji kjer sodelujejo državni uradi, ki so udeleženi pri izvajanju programov, je tudi avstrijska kmetijska zbornica.

V prvem členu avstrijskega zakona o spodbujanju zdravja so naštetih cilji zakona: ohranjanje, spodbujanje in boljšanje zdravja prebivalstva v celoti in v vseh fazah življenja.

V avstrijskem zakonu o vrtničkih piše, da avstrijski državljani kot posamezniki ali pari ne smejo imeti v najemu več kot en vrtniček z največjo površino 650 m². V zakonu o preskrbi s hrano pa piše, da določila zakona ne veljajo za privatne nasade za lastne potrebe.

5.3. Danska

Na Danskem so pri zaposlovalni politiki zelo pomemben dejavnik sindikati. Sindikati delodajalcem ponudijo v podpis kolektivno pogodbo, v kateri so zapisani pogoji sindikatov za delo. Običajno delodajalci sprejmejo sindikalne pogoje in podpišejo pogodbo. Teh kolektivnih pogojev je veliko in se med seboj precej razlikujejo. Pravice delavcev na Danskem so načeloma med obsežnejšimi v Evropi in po svetu.

Na Danskem jih od skupno 60 000 vrtničkov leži več kot 40 000 na občinski zemlji, ki je bila neuporabljena. Leta 2001 so sprejeli zakon, s katerim so ti začasni vrtnički postali stalni.

5.4. EU

Evropska listina in temeljnih pravic poudarja enakost vseh ljudi in njihovih pravic. Evropska strategija glede socialne politike pa se zavzema za zmanjševanje revščine in boljšanje življenjskih pogojev.

Evropska skupnost aktivno podpira organsko kmetijstvo, saj:

- organsko kmetijstvo predstavlja močno vez med podeželskimi in mestnimi skupnostmi in neprecenljive ekonomske koristi prebivalcev
- razširjaje organskega kmetijstva prispeva k uresničevanju ciljev v zvezi z varovanjem okolja
- podpiranje organskega kmetijstva odpira in povečuje možnosti za dostojno preživetje prebivalcev.
- Organsko kmetijstvo prispeva k socialni povezanosti prebivalcev

Komisija za evropske skupnosti je leta 2004 za evropsko komisijo pripravila poročilo o evropskem akcijskem načrtu glede organske hrane in kmetijstva, v katerem je zapisano: »kot je znano, organsko kmetijstvo prispeva k javni blaginji, najprej k varovanju okolja, pa tudi k razvoju podeželja, v nekaterih ozirih pa tudi k blaginji živali. Razvoj organskega kmetijstva mora družba podpirati. Komisija priporoča, naj se države članice vzpodbujajo k boljši in bolj povezani uporabi različnih ukrepov za razvoj podeželja, na primer z državnimi akcijskimi načrti in z vzpodbujanjem raziskovanja organskega kmetijstva. To vse pa je povezano z možnostjo pridobivanja hrane za lastne potrebe.

6. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona

6.1. Finančna varnost

Večja finančna varnost prebivalcev pomeni, da se prebivalcem, ki bi bili sicer lahko socialno ogroženi, zagotovi osnovna bivanjska varnost.

6.2. Zagotovljena delovna sila za javne storitve

Podjetja, ki zagotavljajo javne dobrine, bodo imela zagotovljeno delovno silo za minimalne stroške. V času krize, ko bi se javnim podjetjem zaradi nezmožnosti prebivalstva odplačevanja dolgov lahko zgodilo, da jim usahnejo finančna sredstva za plačevanje delovne sile in posledično za obratovanje, oziroma da zaradi tega obremenjujejo proračun, **dobijo z zakonsko možnostjo uporabe prostovoljnih delavcev dodatno varovalo za zagotavljanje delovne sile**

6.3. Zagotavljanje zadostne količine hrane

Mnoge raziskave napovedujejo močan dvig cene hrane, zaradi klimatskih sprememb pa tudi suše in slabe letine. Skrb za zadostno površino obdelane zemlje in posledično za zadostno količino hrane je torej na mestu. Najboljša rešitev je uvedba pravice do organskega obdelovanja zemlje za latne potrebe.

6.4. Varovanje okolja, sonaravno obdelovanje zemlje, trajnostni razvoj

Onesnaževanje okolja je danes velikanska težava, h kateri še dodatno prispeva industrijsko oziroma konvencionalno kmetijstvo. Potrebe za hrano naraščajo in hkrati je treba zavarovati naravne vire in dobrine pred onesnaževanjem. Rešitev je v sprostitvi pravice do organskega kmetijstva.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(področje urejanja in pristojnosti)

(1) Ta zakon ureja vprašanje odplačila osebnega dolga javnim podjetjem s prostovoljnim delom **ter pravice do organskega obdelovanja zemlje za lastne potrebe na državni zemlji.**

(2) Ta zakon se vsebinsko navezuje na splošno deklaracijo o človekovih pravicah, na evropske smernice glede organskega kmetijstva ter na **ustavo RS.**

2. člen

(pristojnost)

(1) **Pristojni minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister) je minister za infrastrukturo in prostor, če ni v zakonu določeno drugače.**

II. PROSTOVOLJNO DELO V JAVNIH PODJETJIH

3. člen

(odplačevanje dolgov do javnih podjetij s prostovoljnim delom)

(1) **Državljeni ali državljanke, ki dolgujejo javnim podjetjem zaradi uporabe javnih storitev, (v nadaljevanju: dolžniki) lahko te dolgove odplačajo s prostovoljnim delom v javnem podjetju, v kolikor pred ali med postopkom izterjave dolga zaradi javnih storitev na javno podjetje naslovijo vlogo za odplačevanje dolga kot prostovoljci oziroma prostovoljke (v nadaljevanju: prostovoljci) s prostovoljnim delom.**

(2) **Prostovoljna dela za odplačilo dolgov javnim podjetjem zaradi javnih storitev, se opravljajo enkrat letno v obdobju, katerega trajanje se preračuna po višini dolga ter po standardni plačilni lestvici in ne traja dlje časa, kot en mesec na leto za določeno javno storitev.**

(3) Javno podjetje, ki zaradi dolgovanja sproži postopek izterjave dolga, mora postopek izterjave zadržati, v kolikor s strani dolžnika prejme vlogo za odplačevanje dolga s prostovoljnim delom, do zaključka koledarskega leta in nato seznaniti dolžnika z možnostmi prostovoljnega dela v prihodnjem koledarskem letu.

4. člen

(pogodba o odplačevanju dolga s prostovoljnim delom)

(1) V kolikor dolžnik poda javnemu podjetju vlogo za odplačevanje dolga s prostovoljnim delom ter je s strani podjetja seznanjen z možnostmi prostovoljnega dela, mora z javnim podjetjem podpisati pogodbo v skladu s tem zakonom in veljavno zakonodajo.

5. člen

(odgovornost)

(1) Odgovornost za umestitev prostovoljca na primerno delovno mesto nosi javno podjetje

(2) V prvem odstavku omenjena odgovornost javnega podjetja vključuje možnosti napredovanja in nadaljnega strokovnega izobraževanja v okviru možnosti javnega podjetja, v kolikor prostovoljec za to izrazi interes in učinkovito opravi svoje prostovoljno delo.

(3) Odgovornost za dobro opravljeno delo nosi prostovoljec

III. PRIDOBIVANJE HRANE

6. člen

(1) Vsak državljan, ki to želi, lahko pri svoji lokalni skupnosti poda vlogo za organsko obdelovanje zemlje za lastne potrebe, oziroma prosi za konkretna zemljišča, vpisana v razpisu službe, zadolžene za evidenco kmetijskih zemljišč.

(2) Služba, zadolžena za evidenco kmetijskih zemljišč določi prosta zemljišča, primerna za organsko kmetijstvo, ki jih preko vsakoletnega razpisa odda prosilec v najem brez plačila.

(3) Državljan, ki organsko obdeluje državno zemljo za lastne potrebe na podlagi najemne pogodbe brez plačila, lahko vsako leto vloži vlogo za podaljšanje pogodbe oziroma za menjavo z drugim zemljiščem

(4) Služba, zadolžena za evidenco kmetijskih zemljišč na podlagi vloge za podaljšanje podaljša najemno pogodbo za eno leto oziroma za nekaj let, največ pa deset let, in v skladu z možnostmi ugotovi prošnji za menjavo zemljišča, v kolikor se je prosilec v pretekli sezoni izkazal za dobrega gospodarja tako, da je skrbel za zemljišče.

(5) Pravica do obdelovanja zemlje se lahko odvzame, v kolikor najemnik z zemljiščem ne ravna kot dober gospodar oziroma, če zemljišče uničuje ali onesnažuje.

7. člen

(izmenjevanje pridelkov)

(1) Obdelovalec državne zemlje z brezplačno najemno pogodbo lahko svobodno daruje svoje pridelke komur želi in svobodno izmenjuje pridelke z drugimi gojilci za lastne potrebe iz območja RS.

IV. NADZORSTVO

8. člen

(pristojnosti pri nadzoru)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona izvaja Varuh človekovih pravic, po potrebi v povezavi s strokovnjaki iz področja kmetijstva in javnega gospodarstva

V. KAZENSKE DOLOČBE

9. člen

(Prekrški in kazniva dejanja)

(1) Kršitve tega zakona se lahko kaznuje z začasno prepovedjo dela odgovornim osebam.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

10. člen

(izdaja podzakonskih predpisov)

(1) Podzakonske predpise področja prostovoljnega dela za odplačevanje dolgov javnim podjetjem mora ministrstvo za infrastrukturo in prostor spisati v treh mesecih od sprejema zakona, s tem, da pravice prostovoljcev v javnih podjetjih v podzakonskih aktih ne smejo biti manjše od njihovih pravic v tem zakonu.

(2) Podzakonske akte, ki se tičejo organskega obdelovanja državne zemlje, mora spisati ministrstvo za kmetijstvo v treh mesecih od sprejema zakona, s tem, da pravice organskih obdelovalcev državnih ali občinskih zemljišč za svoje potrebe ne smejo biti manjše od njihovih pravic v tem zakonu.

11. člen

(postopki po uveljavitvi tega zakona)

(1) Po uveljavitvi tega zakona se vsi postopki zaradi dolga posameznikov javnim gospodarskim podjetjem, zaustavijo do 31. decembra 2012 in se nadaljujejo šele po nastopu novega koledarskega leta, v kolikor s strani dolžnikov ne dobijo vloge za odplačevanje dolga z opravljanjem prostovoljnega dela v korist javnega podjetja.

(2) Po uveljavitvi tega zakona Ministrstvo za kmetijstvo objavi v roku dveh mesecev razpis za kmetijska zemljišča, ki so na razpolago za brezplačni najem za organsko obdelovanje za lastne potrebe.

12. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

K 1. členu .Člen določa področje urejanja in prostojnosti zakona. Zakon ureja vprašanje odplačila osebnega dolga javnim podjetjem s prostovoljnim delom ter pravice do organskega obdelovanja zemlje za lastne potrebe na državni zemlji za brezplačen najem, vsebinsko pa se navezuje na splošno deklaracijo o človekovih pravicah, na evropske smernice glede organskega kmetijstva ter na ustavo RS. Določba je v skladu tudi s sodobnimi smernicami iskanja odgovora na takšno reševanje finančne krize, ki bo prebivalstvo čim manj prizadelo in obremenjevalo.

2. členu. Člen določa, da je pristojni minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister) minister za infrastrukturo in prostor, če ni v zakonu določeno drugače. Določba je v skladu z zakonodajo.

II. PROSTOVOLJNO DELO V JAVNIH PODJETJIH

K 3. členu. Člen obravnava odplačevanje dolgov do javnih podjetij s prostovoljnim delom in sicer določa, da lahko državljani ali državljanke, ki **dolgujejo javnim podjetjem zaradi uporabe javnih storitev, (v nadaljevanju: dolžniki)** te dolgove odplačajo s prostovoljnim delom v javnem podjetju, v kolikor pred ali med postopkom izterjave dolga zaradi javnih storitev na javno podjetje naslovijo vlogo za odplačevanje dolga kot prostovoljci oziroma prostovoljke (v nadaljevanju: prostovoljci) s prostovoljnim delom. Člen določa tudi, da se prostovoljna dela za odplačilo dolgov javnim podjetjem zaradi javnih storitev, opravljajo enkrat letno v obdobju, katerega trajanje se preračuna po višini dolga ter po standardni plačilni lestvici in ne traja dlje časa, kot en mesec na leto za določeno javno storitev. Člen določa tudi, da mora javno podjetje, ki zaradi dolgovanja sproži postopek izterjave dolga, **postopek izterjave zadržati, v kolikor s strani dolžnika prejme vlogo za odplačevanje dolga s prostovoljnim delom, do zaključka koledarskega leta in nato seznaniti dolžnika z možnostmi prostovoljnega dela v prihodnjem koledarskem letu.** Določba ureja glavna vprašanja prostovoljnega odplačevanja dolgov. Je v skladu z ustavno pravico do stanovanja, obleke itd. in s pravico do človeka dostojnega življenja

K 4. členu. Člen določa, da mora dolžnik, v kolikor poda javnemu podjetju vlogo za odplačevanje dolga s prostovoljnim delom ter je s strani podjetja seznanjen z možnostmi prostovoljnega dela, **z javnim podjetjem podpisati pogodbo v skladu s tem zakonom in veljavno zakonodajo.** Določba je v skladu z zakonodajo.

K 5. členu. Člen določa odgovornost in sicer za umestitev prostovoljca na primerno delovno mesto nosi odgovornost javno podjetje, za opravljeno delo pa nosi odgovornost prostovoljec. Člen določa tudi, da mora odgovornost javnega podjetja vključevati možnosti napredovanja in nadaljnega strokovnega izobraževanja v okviru možnosti javnega podjetja, v kolikor prostovoljec za to izrazi interes in učinkovito opravi svoje prostovoljno delo. Določba je v skladu z ustavo, saj mora biti vsaka odgovornost definirana.

III. PRIDOBIVANJE HRANE

K 6. členu. Člen obravnava pridobivanje hrane in sicer lahko vsak državljan pri svoji lokalni skupnosti poda vlogo za organsko obdelovanje zemlje za lastne potrebe, oziroma prosi za konkretna zemljišča, vpisana v razpisu službe, zadolžene za evidenco kmetijskih zemljišč. Služba, zadolžena za evidenco kmetijskih zemljišč, pa mora določiti prosta zemljišča, primerna za organsko kmetijstvo ki jih preko vsakoletnega razpisa odda v najem brez plačila za obdobje od enega do deset let. Člen tudi določa, da lahko državljan, ki organsko obdeluje državno zemljo za lastne potrebe na podlagi najemne pogodbe brez plačila, vsako leto vloži vlogo za podaljšanje pogodbe oziroma za menjavo z drugim zemljiščem, služba, zadolžena za evidenco kmetijskih zemljišč pa lahko na podlagi vloge za podaljšanje podaljša najemno pogodbo in v skladu z možnostmi ugodni prošnji za menjavo zemljišča, v kolikor se je prosilec v pretekli sezoni izkazal za dobrega gospodarja tako, da je skrbel za zemljišče. Prav tako člen tudi določa, da se lahko pravica do obdelovanja zemlje odvzame, v kolikor najemnik z zemljiščem ne ravna kot dober gospodar oziroma, če zemljišče uničuje ali onesnažuje. Določba je v skladu z zakonodajo in rešuje vprašanje možnosti podaljšanja brezplačnega najema kmetijskega zemljišča za organsko obdelovanje za lastne potrebe.

K 7. členu. Člen obravnava darovanje in menjavo pridelkov med obdelovalci državne zemlje za lastne potrebe na ozemlju RS in sicer sta darovanje in menjava dovoljena brez omejitve. Določba je v skladu z ustavo.

IV. NADZORSTVO

K 8. členu. Člen določa izvajanje nadzora, in sicer ga izvaja Varuh človekovih pravic, po potrebi v povezavi s strokovnjaki iz področja kmetijstva in javnega gospodarstva. Določba je v skladu z zakonodajo, saj institut Varuha človekovih pravic po dolžnosti bedi nad izvajanjem ustavnih in človekovih pravic, ki so tudi predmet tega zakona.

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

K 9. členu. Člen določa, da se lahko kršitve tega zakona kaznujejo z začasno prepovedjo dela odgovornim osebam. Določba je v skladu z zakonodajo, ki predvideva sankcije za slabo opravljeno delo.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 10. členu. Člen določa, da mora podzakonske predpise s področja prostovoljnega dela za odplačevanje dolgov javnim podjetjem spisati ministrstvo za infrastrukturo in prostor v roku treh mesecev od sprejema zakona, podzakonske akte, ki pa se tičejo organskega obdelovanja državne zemlje, mora spisati ministrstvo za kmetijstvo v treh mesecih od sprejema zakona. Podzakonski akti ne smejo manjšati pravic prostovoljnih delavcev za odplačevanje dolgov v javnih podjetjih, niti pravic organskih obdelovalcev državnih ali občinskih kmetijskih zemljišč, ki jih imajo v brezplačnem najemu. Določba ureja vprašanje podzakonskih aktov in je v skladu z zakonodajno prakso.

K 11. členu. Člen določa postopke po uveljavitvi zakona in sicer se po uveljavitvi tega zakona vsi postopki zaradi dolga posameznikov javnim gospodarskim podjetjem zaustavijo do 31. decembra 2012 in se nadaljujejo šele po nastopu novega koledarskega leta, v kolikor s strani dolžnikov ne dobijo vloge za odplačevanje dolga z opravljanjem prostovoljnega dela v korist javnega podjetja. Člen določa tudi, da mora v roku dveh mesecev po uveljavitvi tega zakona Ministrstvo za kmetijstvo objaviti razpis za kmetijska zemljišča, ki so na razpolago za brezplačni najem za organsko obdelovanje za lastne potrebe. Določba je v skladu z zakonodajo.

K 12. členu. Člen določa uveljavitev zakona in sicer začne zakon veljati **petnajsti dan po objavi v uradnem listu Republike Slovenije**. Določba je standardna in je v skladu z zakonodajo.